

TÜRK KÜTÜPHANELERİNİ TANZİM ETMEK İÇİN YABANCI UZMANLARA İHTİYAÇ VAR MIDIR?

Bir müddet önce gazeteler, bir Türk müessesesinin, yeni kurmakta olduğu kütüphane için yabancı bir ülkeden bir kütüphanecilik uzmanı getirttiğini yazmışlardır. Yazılanlara veya söylenenlere göre, dışardan getirilen bu uzmanın tanzim edeceği kitaplığın kitap sayısı 1000 kadardı. Buna nazaran, ihtimal, tanzim edeceği kütüphanenin kitap sayısı kadar aylık ücret verilmiş olan bu yabancı uzman, bir müddet çalıştıktan sonra bu bin ciltlik kitaplığı, bugünün kütüphanecilik usullerine göre düzene koymuş, bu müessese de yabancı bir uzmanın düzenlediği asrî bir kütüphaneye malik bulunmak gururuna sahip olmuştur!

Cemiyetlerin, geri kaldıkları ilim, teknik vesaire alanlarında, o sahalarda ileri gitmiş memleketlerden faydalanmak istemeleri ve faydalanmaları tabiidir. Ancak, yabancı uzmandan faydalanma işinde lüzumsuz ifratlara kaçmaktan da çekinmelidir. Bu Türk müessesesinin küçük kitaplığı için ta uzaklardan uzman getirtmesi işte bu sahadaki lüzumsuz ifratlara bir örnektir.

Acaba bugün, Türkiye'nin yabancı kütüphanecilik uzmanlarına ihtiyacı var mıdır? Hele böyle küçük müessese kitaplıklarını tanzim etmek için yabancı memleketlere el açmak yerinde bir hareket midir?

Tereddüt etmeden söylemek mümkündür ki, artık kütüphanelerimizi düzenlemek için yabancılara ihtiyaç yoktur. Bugün Türkiye'de, ilim irfan hazineleri olan kütüphanelerimizi, kütüphaneciliğin en yeni usullerine göre tanzim edecek Türk uzmanları bulunmaktadır. Amerika, İngiltere, Almanya, Fransa, İsviçre gibi memleketlerde kütüphanecilik ihtisası yapan ve oralarda edindikleri bilgileri Türkiyedeki çalışmaları ile daha da mükemmelleştiren bu Türk uzmanları, kütüphanelerimizi yabancı ellere muhtaç olmaktan kurtaracak seviyeye çoktan erişmişlerdir.

Büyük kısmı Ankara'da *Millî Kütüphane*'nin çatısı altında vazife görmekte olan bu genç Türk uzmanları, bugün kütüphaneciliğin

her konusunda söz sahibi birer varlıktırlar. Katalog mevzuundan bibliyografyaya, süreli yayınlardan fotokopiye kadar her sahada batılı uzmanlardan hiç de geri olmıyan, hattâ bazı bakımlardan onların çoğundan ileri bulunan bu Türk uzmanlarının varlıklarını inkâr etmek, en hafif tabirle, gaflettir.

Bugün bir bilim kolu haline gelmiş olan kütüphaneciliğin, batı memleketlerinde, tanınmış otoriteleri vardır. Bunların kütüphaneciliğe ait fikirlerinden, hattâ tedrisatından istifade etmek elbette lâzımdır. Fakat bu istifade hiç bir zaman kütüphanelerimizi onlara tanzim ettirmek şeklinde olamaz.

Türk kütüphanelerinin ve kitaplarının öyle hususiyetleri vardır ki, bir yabancı uzmanın bunları bilmesi imkânsızdır. Ve bu hususiyetleri kavrayabilmesi için, bir yabancının, kitaphıklarımızda uzun zaman çalışması lâzımdır. Nitekim, yukarda bahsettiğimiz kütüphanecilik uzmanı, tanzim edeceği müessese kütüphanesinde işe başlamadan önce *Millî Kütüphane*'de bu eksiğini gidermeğe çalışmış ve ondan sonra küçük kitaphğı düzenleme yolunu tutmuştur.

Sözün kısası, Türk kütüphaneleri, ister büyük umumî kütüphanelerimiz olsun, ister küçük müessese kitaphıkları bulunsun, artık, tanzim edilme işinde yabancı uzmanlara muhtaç değildirler. Ve bu toprakların bu işi her bakımdan salâhiyetle yapabilecek evlâtları, bugün bu vatanda ve bu hizmettedirler.

Bu yazı bir kütüphanecinin kaleminden çıkmış olsaydı, yukarıdaki satırların bir meslek gayretinin mahsulü iddialar olması akla gelebilirdi. Fakat bu satırlar *Millî Kütüphane*'yi ve bu kütüphanedeki genç uzmanları yakından tanıyan bir edebiyat öğretmenin mütalâaları ve müşahedeleri ve daha doğrusu bir gerçeğin ifadesinden başka bir şey değildir.

Bu itibarla tekrar edeceğim ki, kütüphanelerimizin ve hele yeniden kurulmaya çalışılan müessese kitaphıklarının tanzim edilmesi için şurdan burdan yabancı uzmanlar çağırarak yanlış bir harekettir. Bu gibi vazifeleri Türk uzmanları hem daha büyük bir salâhiyetle yapabilirler, hem müesseseler bu iş için yabancılara verecekleri paranın daha azını harcamış olurlar, hem de Türk parası memlekette kalır.

Bu bahiste aklın, mantığın ve millî şuurun emri işte budur.